

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2004 m. liepos 19 d.

paskelbiantis koncentraciją suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimo veikimu

(Byla Nr. COMP/M.3333 – SONY/BMG)

(pranešta dokumentu Nr. K(2004) 2815)

(tik tekstas anglų kalba yra autentiškas)

(Tekstas svarbus EEE)

(2005/188/EB)

2004 m. liepos 19 d. Komisija priėmė sprendimą susijungimo byloje pagal 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės⁽¹⁾, ypač to reglamento 8 straipsnio 2 dalį. Viso sprendimo nekonfidenciali versija pateikiama bylos autentiška kalba ir Komisijos darbo kalbomis Konkurencijos generalinio direktorato tinklavietėje šiuo adresu: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

- (1) 2004 m. sausio 9 d. Komisija gavo pranešimą pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 4064/89 (Susijungimų reglamento) straipsnį apie sandorį, kuriuo „Bertelsmann AG“ („Bertelsmann“) ir „Sony Corporation of America“, priklausanti „Sony“ grupei („Sony“), sutarties šalių pasaulinį muzikos įrašų verslą (išskyrus „Sony“ veiklą Japonijoje) sujungia į bendrą įmonę. Ši bendra įmonė savo veiklą vykdo „Sony BMG“ pavadinimu; ji ieškos menininkų (vadinamųjų A&R⁽²⁾) ir juos toliau ugdys, o vėliau užsiims muzikos įrašų rinkodara ir pardavimu. „Sony BMG“ nedalyvaus susijusioje veikloje, pavyzdžiui, muzikos įrašų leidyboje, gamyboje ir platinime.
- (2) „Bertelsmann“ yra tarptautinė žiniasklaidos bendrovė, kurios pasaulinė veikla apima muzikos įrašymą ir leidybą, televiziją, radiją, knygų ir žurnalų leidybą, leidybos paslaugas, knygų ir muzikos klubus. „Bertelsmann“ užsiima muzikos įrašymu per jai visiškai priklausančią dukterinę įmonę „Bertelsmann Music Group“, BMG. Tarp BMG įrašų ženklų yra „Arista Records“, „Jive Records“, „Zomba“ ir RCA.
- (3) „Sony“ pasaulinė veikla apima muzikos įrašymą ir leidybą, pramonei ir vartotojams skirtos elektronikos gamybą ir pramogas. Muzikos įrašymu užsiima „Sony Music Entertainment“. Tarp „Sony“ ženklų yra „Columbia Records Group“, „Epic Records Group“ ir „Sony Classical“.
- (4) 2004 m. liepos 9 d. įvykusiame 127-ajame posėdyje Koncentracijų patariamasis komitetas pateikė palankią nuomonę dėl leidimą suteikiantis sprendimo projekto, kurį jam pateikė Komisija.
- (5) Išklausančis pareigūnas 2004 m. liepos 5 d. ataskaitoje atsižvelgė į tai, kad buvo gerbiama šalių teisė būti išklaustoms.
- (6) Komisija nustatė, kad muzikos įrašų arba rinkinių susijusios produktų rinkos (įskaitant A&R ir muzikos įrašų populiarinimą, pardavimą ir rinkodarą) gali būti padalytos į atskiras produktų rinkas pagal žanrą (pavyzdžiui, tarptautinė popmuzika, vietos popmuzika, klasikinė muzika). Tačiau šiuo atveju galima būtų ir nespresti, ar minėtieji žanrai arba kategorijos sudaro atskiras rinkas, nes dėl koncentracijos dominuojanti padėtis nebus sukurta arba nesustiprės, kad ir kokių rinkos apibrėžimų būtų besivadovaujama.
- (7) Rinkos tyrimas patvirtino keletą veiksnių (pvz., A&R, kainodara, pardavimais ir rinkodara dažniausiai užsiimama nacionaliniu lygiu, yra didelė vietos repertuaro paklausa ir ribotas nepriklausomų įrašų bendrovių skaičius pasaulyje), dėl kurių susijusios muzikos įrašų geografinės rinkos laikomos nacionalinėmis.

I. SUSIJUSIOS RINKOS

Muzikos įrašai

Muzika internete

⁽¹⁾ OL L 395, 1989 12 30, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1310/97 (OL L 180, 1997 7 9, p. 1).

⁽²⁾ A&R – menininkas ir repertuaras; muzikos pramonės ekvivalentas moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai.

(8) Remdamasi rinkos tyrimo metu nustatytais faktais, Komisija laikosi nuomonės, kad muzika internete nesudaro fiziškai įrašytos muzikos rinkos dalies, ypač dėl produkto ir jo platinimo skirtumų. Ji nustatė dvi atskiras muzikos internete produktų rinkas: i) didmeninė muzikai internete išduodamų licencijų rinka ir ii) mažmeninė muzikos internete platinimo rinka.

- (9) Šiuo atveju Komisija laikosi nuomonės, kad tiek didmeninė muzikai internete išduodamų licencijų rinka, tiek mažmeninė muzikos internete platinimo rinka pagal savo apimtį yra nacionalinės. Tai gali pasikeisti ateityje, priklausomai nuo tolesnių tarpvalstybinių muzikos internete licencijavimo ir muzikos platinimo pokyčių.

Muzikos įrašų leidyba

- (10) Apsvarčiusi tiek paklausą, tiek pasiūlą, Komisija nustatė, kad pagal skirtingų teisių kategorijų panaudojimą (t. y. techninio atgaminimo, kūrinio atlikimo, sinchronizacijos, spausdinimo ir kitos teisės) išskiriamos atskiros muzikos įrašų leidybos produktų rinkos. Tačiau, tikroji susijusios produktų rinkos apimtį galėtų ir toliau likti neapibrėžta, nes konkurencinis įvertinimas nesikeičia pagal bet kokią omenyje turėtą rinkos apibrėžimą.
- (11) Rinkos tyrimas patvirtino, kad geografinė rinkos apimtį, nepaisant kai kurių tarpvalstybiškumo ypatumų, iš esmės yra nacionalinė, nes licencijos mokesčiai už techninio atgaminimo ir kūrinio atlikimo teises paprastai surenkami kiekvienoje šalyje atskirai. Šiuo atveju, tikroji susijusios geografinės rinkos apimtį galėtų ir toliau likti neapibrėžta, nes konkurencinis įvertinimas nesikeičia pagal bet kokią omenyje turėtą rinkos apibrėžimą.

II. ĮVERTINIMAS

A. Galimas bendro dominavimo muzikos įrašų rinkose stiprinimas

Įvadas

- (12) Komisijos tyrimas nepateikė įrodymų, kurie leistų daryti išvadą, kad penkios didžiausios bendrovės („Sony“, BMG, „Universal“, EMI ir „Warner“) muzikos įrašų rinkoje turi bendrą dominuojančią padėtį.
- (13) Remiantis Europos teismų praktika, ypač sprendimu *Airtours* byloje, yra tokios prielaidos rinkos dalyvių bendrai dominuojančiai padėčiai susidaryti: i) bendras susitarimas dėl derinimo sąlygų; ii) galimybė stebėti, ar tokių sąlygų laikomasi; iii) atgrasymo mechanizmo buvimas nukrypimų atvejais; ir iv) trečiosios šalys (tikrieji ir galimi konkurentai, klientai) iš tikrųjų negali sutrukdyti pasipelnyti iš tokio derinimo.

- (14) Vertindama, ar penkios didžiausios muzikos bendrovės užima bendrą dominuojančią padėtį muzikos įrašų rinkose, Komisija išanalizavo, ar galima nustatyti, kad per paskutinius trejus ar ketverius metus šios didžiausios bendrovės EEE valstybėse narėse vykdė suderintą kainų politiką.

- (15) Dėl to Komisija išnagrinėjo, kaip kito penkių didžiausių bendrovių didmeninės kainos didmenininkams ir mažmenininkams kiekvienoje valstybėje narėje per 1998–2003 m. laikotarpį. Komisijos analizėje dėmesys buvo sutelktas į vidutinių grynųjų didmeninių kainų, PPD (kainoraščio kainų prekiautojams), bruto ir neto kainų santykių bei sąskaitoje faktūroje nurodytos kainos nuolaidų ir atgaline data taikomų nuolaidų pokyčius.

- (16) Siekdama įvertinti, ar galėjo būti derinamos didžiausių bendrovių didmeninės kainos, Komisija visų pirma išanalizavo, kaip lygiagrečiai kito (pagal infliaciją pakoreguotos) kiekvienos iš didžiausių bendrovių vidutinės grynosios kainos už populiariausius 100 vienos dainos albumų penkiose didžiausiose valstybėse narėse (tai laikoma reprezentatyviaja imtimi, nes populiariausi 100 vienos dainos albumų vidutiniškai sudaro 70–80 % didžiausių bendrovių visų muzikos įrašų atitinkamų pardavimų). Antra, remdamasi kainoraščio kainomis (PPD), Komisija išanalizavo, ar galėjo būti pasiektas bet koks kainų suderinimas. Trečia, Komisija išanalizavo, ar skirtingų didžiausių bendrovių nuolaidos buvo derinamos ir ar buvo pakankamai skaidrios, kad leistų iš tikrųjų stebėti konkurencinį elgesį.

Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, JK

- (17) Remdamasi vidutinėmis grynosiomis kainomis, Komisija nustatė tam tikrų paralelių ir santykinai panašių didžiausių bendrovių kainų pokyčių penkiose didžiausiose rinkose: Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje, Ispanijoje ir JK. Tačiau vien tik šių pastebėjimų nepakanka, kad būtų galima daryti išvadą apie suderintą kainodarą praeityje.
- (18) Todėl Komisija toliau ištyrė, ar papildomi elementai, būtent kainoraščio kaina ir nuolaidos, buvo suderinti ir pakankamai skaidrūs, kad suteiktų pakankamai įrodymų apie derinimą.

- (19) Komisija nustatė tam tikrų požymių, kad remiantis PPD galėjo būti derinamos penkių didžiausių bendrovių kainoraščio kainos visose penkiose valstybėse narėse. Nuolaidų atveju tyrimas parodė, kad skirtingų didžiausių bendrovių nuolaidų dydis šiek tiek skyrėsi, o tam tikrų rūšių nuolaidos nebuvo pakankamai skaidrios, kad būtų galima nustatyti esamą išvadą.

(20) Be to, Komisija išanalizavo, ar muzikos įrašų rinkoms buvo būdingi bendrą dominavimą palengvinantys požymiai, ypač atsižvelgdama į produkto homogeniškumo, skaidrumo ir baudžiamąjį mechanizmus.

(21) Išnagrinėjusi produkto homogeniškumą Komisija nustatė, kad atskirų albumų turinys yra diferencijuojamas, vis dėlto kainodara ir rinkodara yra iš dalies standartizuotos. Tačiau turinio heterogeniškumas daro tam tikrą poveikį kainodarai ir mažina skaidrumą rinkoje – taip sunkiau prieiti išvadą, nes tam reikia stebėsenos atskiro albumo lygiu.

(22) Išnagrinėjusi skaidrumą Komisija nustatė, kad savaitinių populiarumo lentelių skelbimas, bendros vartotojų bazės stabilumas ir didžiausių bendrovių vykdoma mažmeninės rinkos stebėseną savaitinių ataskaitų forma didina rinkos skaidrumą ir padeda stebėti, ar politika derinama. Tačiau tyrimas taip pat parodė, kad norint atlikti kampanijų nuolaidų stebėseną reikia stebėsenos albumo lygiu, o tai sumažina skaidrumą rinkoje, ir sunkiau daryti išvadas. Atsižvelgusi į viską Komisija nesurado pakankamai įrodymų, kad didžiausios bendrovės pašalino šį praeityje buvusį skaidrumo trūkumą.

(23) Tirdama baudžiamumą Komisija išnagrinėjo, ar didžiausios bendrovės galėtų kaip nors bausti jas apgaudinėjančią didžiausią bendrovę, ypač (laikina) sugrįždamos prie konkurencinio elgesio arba jos neįtraukdamos į bendrų įmonių ar susitarimų sudarymą. Tačiau Komisija nesurinko pakankamai įrodymų, kad tokie baudžiamieji mechanizmai būtų buvę taikomi arba panaudoti kaip gąsdinimo priemonė praeityje.

Nyderlandai, Švedija, Airija, Austrija, Belgija, Danija, Suomija, Norvegija, Portugalija, Graikija

(24) Mažesnėse valstybėse narėse Komisija taip pat nustatė nemažai paralelių tarp didžiausių bendrovių PPD, kuo iš esmės didžiausios bendrovės galėjo remtis derindamos kainas. Tačiau tyrimas taip pat atskleidė, kad ir mažesnėje valstybėje narėje nuolaidų dydžiai šiek tiek skyrėsi ir trūko skaidrumo tam tikrų nuolaidų atžvilgiu.

(25) Komisijos pastabos apie produktų homogeniškumą, rinkų skaidrumą ir galimybes bausti, kurios buvo pateiktos

anksčiau didesnių valstybių atžvilgiu, taip pat gali būti taikomos ir mažesnėms valstybėms narėms.

Išvada

(26) Komisija laikosi nuomonės, kad nerasta pakankamai įrodymų apie esamą penkių didžiausių muzikos bendrovių bendrą dominuojančią padėtį muzikos įrašų rinkose bet kurioje iš EEE valstybių narių.

B. Galimas bendros dominuojančios padėties muzikos įrašų rinkose sukūrimas

(27) Komisija taip pat svarstė, ar susijungimas sąlygoja didžiausių muzikos bendrovių bendros dominuojančios padėties *sukūrimą* bet kurioje iš EEE valstybių narių. Tačiau atsižvelgdama į anksčiau pateiktas pastabas, ypač dėl rinkos skaidrumo, produkto turinio heterogeniškumo ir baudžiamumo, Komisija laikosi nuomonės, kad po susijungimo iš penkių likus keturioms didžiausioms bendrovėms šis sumažėjimo efektas nebus pakankamai svarbus, kad muzikos įrašų rinkose susidarytų didžiausių bendrovių dominuojanti padėtis.

C. Galimas vienos bendrovės dominuojančios padėties muzikos įrašų rinkose sukūrimas

(28) Trečiosios šalys pareiškė susirūpinimą, kad esant bendrai įmonei galimas vienos bendrovės dominavimas muzikos įrašų rinkoje dėl bendros įmonės vertikalių ryšių su „Bertelsmann“ žiniasklaidos interesais. Teigiama, kad „Bertelsmann“ gali pasinaudoti savo padėtimi televizijos ir radijo stotyse, siekdama atimti naudojimosi teisę iš konkurentų ir teikti pranašumą „Sony BMG“, ypač suteikdama lengvatinius tarifus arba sąlygas, arba atimdama naudojimosi teises iš konkurentų, kurie šiais būdais populiarina savo menininkus.

(29) Komisija priėjo prie išvados, kad siūloma bendra įmonė vargu ar užsitikrins vienos bendrovės dominuojančią padėtį muzikos įrašų rinkose Vokietijoje, Nyderlanduose, Belgijoje, Liuksemburge ir Prancūzijoje, kur „Bertelsmann“ veikla apima RTL TV ir radijo stotis. Į vertikalios integracijos „Bertelsmann“ žiniasklaidos grupėje teikiamus privačius (pvz., per „Pop Idol“ stiliaus laidas, kurios, pramonės ekspertų nuomone, jau nebėra tokios populiarios kaip anksčiau) jau yra atsižvelgta nustatant BMG rinkos dalį 2003 metais. Atsižvelgiant į šią rinkos dalį, siūloma bendra įmonė nepasiekia vienos bendrovės dominavimui nustatytos ribos. Be to Komisija nerado jokių įrodymų, kad „Bertelsmann“ strategija atimti teisę iš konkurentų naudotis jos TV kanalais ir radijo stotimis būtų pelninga.

D. Galimas bendras dominavimas muzikai internete išduodamų licencijų didmeninėje rinkoje

- (30) Komisija pažymi, kad legali muzikos internete rinka gyvuoja vos kelerius metus, nes dauguma muzikos internete tinklavičių tik neseniai pradėjo savo veiklą EEE. Todėl sunku daryti aiškią išvadą dėl didžiausių įrašų bendrovių padėties rinkoje, ypač nacionalinių rinkų atžvilgiu. Be to, informacija apie iš tikrųjų parsisiųsdintas arba nenutrūkstamu srautu internetu siunčiamas dainas, aiškiai neatskleidžia skirtingų dalyvių padėties rinkoje, o šios pramonės viešų duomenų nėra. Vis dėlto, remiantis Komisijos gautais duomenimis, galima daryti išvadą, kad didžiausių įrašų bendrovių rinkos padėtis didmeninėje muzikai internete išduodamų licencijų rinkoje, kaip manoma, apskritai panaši į jų padėtį muzikos įrašų rinkose.
- (31) Atsižvelgdama į susidarancią padėtį rinkose, taip pat į dabartinių sutarčių kainodaros ir sąlygų skirtumus, Komisija priėjo prie išvados, kad nėra pakankamai įrodymų apie didžiausių bendrovių esamą bendrą dominuojančią padėtį nacionalinėse muzikai internete išduodamų licencijų rinkose, nei apie tai, kad dėl koncentracijos šiose rinkose susidarys bendra dominuojanti padėtis.

E. Galimas vienos bendrovės dominavimas muzikos internete platinimo rinkose

- (32) Trečiosios šalys pareiškė susirūpinimą tuo, kad šis sandoris dėl „Sony Connect“ muzikos parsisiųsdinimo paslaugų leis „Sony“ įgyti išimtinę dominuojančią padėtį nacionalinėse muzikos internete platinimo rinkose. Buvo teigta, kad „Sony“ galės panaudoti bendros įmonės kontrolę siekdama atimti iš muzikos internete platinimo vertikalčiai žemyn susijusios rinkos konkurentų naudojimosi teisę, ypač neleidama konkurentų interneto platformoms prisijungti prie bendros įmonės bibliotekos arba diskriminuodama savo konkurentus, pvz., nustatydama naudojimosi taisykles, naujų dainų paskelbimo laiką ir takelio formą.
- (33) Komisija laikosi nuomonės, kad „Sony Connect“ paslaugos šiuo metu tik pradėdamos diegti Europoje, 2004 m. gegužės mėn. jas įdiegus JAV. Todėl šiuo metu jos neturi savo rinkos dalies. Be to, kiti dalyviai

jau užsitikrino tam tikrą padėtį rinkoje (pvz., OD2), o kiti dalyviai neseniai įžengė į rinką arba paskelbė, kad netrukus į ją įžengs. Atimdama iš konkurentų naudojimosi teisę siūloma bendra įmonė „Sony BMG“ negautų nemažos dalies įplaukų iš licencijų už takelius, kuriuos parduoda konkurentai, ir abejotina, ar tokia strategija būtų pelninga.

F. Galimas poveikio plitimas į kitas muzikos įrašų leidybos sritis

- (34) Trečiosios šalys pareiškė susirūpinimą dėl to, kad sukūrus bendrą įmonę bus derinamas šalių konkurencinis elgesys labai susijusiose muzikos įrašų leidybos rinkose.
- (35) Komisija laikosi nuomonės, kad galimas tik ribotas derinimas, nes leidybos teisės daugiausia valdo kolektyvinio teisių administravimo organizacijos (bent jau svarbių techninio atgaminimo ir kūrinio atlikimo teisių atvejais). Kolektyvinio teisių administravimo organizacijos pagal galiojančius teisės aktus išduoda licencijas nediskriminuojančiomis sąlygomis ir susitaria su leidėjais, autoriais ir kompozitoriais dėl autorinio atlyginimo. Komisija taip pat laikosi nuomonės, kad priešingai nei mano tam tikros trečiosios šalys, didžiausioms bendrovėms dėl koncentracijos nepavyks apeiti kolektyvinio teisių administravimo organizacijų, ir nėra pakankamai konkrečių tokios strategijos įrodymų.

III. IŠVADA

- (36) Sprendime daroma išvada, kad siūloma koncentracija nesukuria arba nesustiprina vienos bendrovės arba bendros dominuojančios padėties nacionalinėse muzikos įrašų, muzikai internete išduodamų licencijų, arba muzikos internete platinimo rinkose, dėl kurios būtų labai trukdoma veiksmingai konkurencijai bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje. Sprendime daroma tolesnė išvada, kad sandoriu nesiekama derinti arba suderinti motininių bendrovių „Sony“ ir „Bertelsmann“ konkurencinį elgesį muzikos įrašų leidybos rinkose. Todėl sprendime skelbiama, kad koncentracija yra suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimu pagal Susijungimų reglamento 2 straipsnio 2 dalį, 2 straipsnio 4 dalį ir 8 straipsnio 2 dalį, ir EEE susitarimo 57 straipsnį.